

**UCHWAŁA NR XXXII/218/2017
RADY GMINY WARTKOWICE**

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wartkowie na lata 2017 - 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579 i 1948) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, poz. 1583, poz. 1860) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wartkowie na lata 2017-2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wartkowie.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wartkowie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Wartkowie

Bogdan Łuczak

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WARTKOWICE NA LATA 2017-2019

1. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków. Obowiązkiem gminy jest dbanie o swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, niepotrafiących samodzielnie rozwiązywać swoich problemów. Wsparcie rodziny w odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie jest podstawą do właściwego wypełniania ról społecznych wszystkich jej członków. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny należy wymienić: niewydolność wychowawczą rodziców, niezaradność życiową, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, zaniechanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przejawy psychopatii oraz znęcanie się nad dzieckiem.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić na problemach dotyczących całej rodziny.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych wszystkich jej członków.

Skuteczna ochrona dzieci oraz pomoc rodzinie przeżywającej kryzys może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkiem, sądami, policją kuratorami, instytucjami oświaty, podmiotami leczniczymi, Kościołem, związkami wyznaniowymi, oraz organizacjami pozarządowymi. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających rodzinę jest formą najbardziej optymalną i skuteczną. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z umieszczeniem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2016 r., poz.930 z późn. zm.), określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz tryb ich udzielania.

Powiązaniem dokumentem jest Ustawa o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 575, z późn. zm.) skierowana do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, gdzie kompleksowo określone zostały zasady i formy wsparcia oparte na podmiotowości rodziny i dziecka. Ustawa ta nakłada na gminy obowiązek posiadania 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny (art. 176).

Ponadto zastosowanie mają następujące dokumenty:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r., poz. 1860).

3. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY WARTKOWICE

Gmina Wartkowie ma charakter typowo rolniczy. Podstawowe źródło utrzymania mieszkańców stanowi praca w gospodarstwie rolnym. Jej obszar tworzy 60 miejscowości skupionych w 42 sołectwa: Biała Góra,

Biernacice, Pauzew-Borek, Bronów, Bronówek Chodów Drwalew, Dzierżawy, Grabiszew, Kłódno, Kiki, Konopnica, Krzepocinek, Łążki, Mrówna, Ner, Nowa Wieś, Nowy Gostków, Orzeszków-Starzyny, Parądzice, Pełczyska, Plewnik, Polesie, Powodów, Powodów Trzeci, Saków, Sędów Spędoszyn, Spędoszyn-Kolonia, Stary Gostków, Sucha, Światonia, Truskawiec, Tur, Ujazd, Wartkowice, Wierzbowa, Wola-Dąbrowa, Wólka, Wólki, Zalesie, Zelgoszcz.

Liczba ludności na koniec 2016 r. wynosiła 6.318 . Od kilku lat zauważa się spadek ludności w naszej gminie, odnotowuje się przewagę zgonów nad liczbą urodzeń.

W/g danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poddębicach liczba osób bezrobotnych na koniec grudnia 2016 r. wynosiła 239 w tym kobiet 125, osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy 218, długotrwale bezrobotni 140 w tym posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia 67.

W ostatnich latach stopa bezrobocia utrzymuje się na podobnym poziomie.

Zdecydowanie większość rodzin korzystających z pomocy to rodziny z dziećmi, często rodziny wielodzietne, potrzebujące wsparcia w różnym zakresie- nie tylko w ramach pomocy finansowej, ale często wymagające wsparcia w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z danych ośrodka pomocy wynika, iż w 2016 r. z różnych form pomocy skorzystało 226 rodzin, liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie wynosiła 382, natomiast liczba osób w rodzinach wynosiła 681.

Z diagnozy sytuacji socjalno-bytowej rodzin korzystających z pomocy Ośrodka wynika, iż dominującymi problemami jest pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego, na który znaczący wpływ mają następujące problemy, tj. ubóstwo (138 rodziny), bezrobocie (111 rodziny), niepełnosprawność (98), długotrwała i ciężka choroba (188), potrzeba ochrony macierzyństwa (75), wielodzietność (42), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (42), bezradność – rodzina niepełna (24), alkoholizm (6).

Dużym wsparciem dla rodzin z dziećmi jest pomoc w oparciu o ustawę z dnia 17 lutego 2016 roku „o pomocy państwa w wychowaniu dzieci” (Dz.U z 2016 r., poz. 195 z późn zm).

Z pomocy tej skorzystało 498 rodzin na 795 dzieci.

W 2016 roku 23 rodziny otrzymały Karty Dużej Rodziny, która upoważnia ich do korzystania z różnorodnych ulg.

Jak się okazuje głównym problemem rodzin na terenie gminy jest ubóstwo i bezrobocie, co niesie za sobą wiele negatywnych skutków. W rodzinach dotkniętych bezrobociem często narastają konflikty spowodowane brakiem pracy. Takie rodziny szybko ubożeją, co jest jednym z największych powodów pogarszania się stosunków rodzinnych i powstawania trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb bytowych. Najbardziej narażone za niedogodności związane z bezrobociem są rodziny niepełne i wielodzietne. Muszą ograniczać konsumpcję, rezygnując z wielu wydatków na rzeczy typu: zakup odzieży i obuwia czy wycieczki wakacyjnego dla dzieci. Bezrobocie często prowadzi do konfliktów wewnątrz rodzinnych, rozbicia i rozpadu rodziny, pojawiania się problemów wychowawczych. Wyjątkowo ciężka sytuacja staje się wówczas, gdy bezrobotni są oboje małżonkowie, wówczas mogą rozwijać się szczególnie niebezpieczne zjawiska o charakterze patologicznym, jakimi są alkoholizm czy przemoc w rodzinie.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny w ramach wykonywania obowiązków służbowych podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnymi problemami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Na podstawie przeprowadzanych wywiadów środowiskowych można stwierdzić, iż u wielu rodzin objętych pracą socjalną występują problemy w opiece nad dziećmi, zaniedbywanie nauki, złe warunki socjalno-bytowe, uzależnienie od alkoholu rodziców. Brak odpowiedniego i specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Z terenu Gminy Wartkowice w 2016 r. w rodzinach zastępczych przebywało 17 dzieci w tym:

- w rodzinie zawodowej 1 dziecko,
- w rodzinie niezawodowej 6 dzieci,
- w rodzinie spokrewnionej 7 dzieci,
- w rodzinnym domu dziecka 3 dzieci.

Zdefiniowanie problemów społecznych mieszkańców Gminy Wartkowice oraz analiza danych pozwala na określenie kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe trzy lata. Program służył będzie Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wartkowicach jako podstawa wskazująca kierunek działań i realizacji zadań, które wynikają z obowiązującego prawa i potrzeb społeczności lokalnej.

4. ANALIZA SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Wartkowice w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, dokonano analizy SWOT, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin:

1) mocne strony:

- otwartość instytucji działających na rzecz rodziny,
- wykwalifikowana kadra działająca na rzecz rodziny,
- dobrze układająca się współpraca z placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, policją, kuratorami oraz organizacjami pozarządowymi,
- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych,
- dobry dostęp do poradnictwa prawnego i psychologicznego,
- realizacja programów profilaktycznych i osłonowych dla dzieci i młodzieży,
- zabezpieczenie środków na rzecz realizacji zadań z zakresu wsparcia rodziny,
- oferta pomocy w zakresie przemocy w rodzinie,
- funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny,
- zaangażowanie władz gminy w realizację zadań dotyczących wsparcia rodziny;

2) słabe strony:

- słaba świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny,
- brak motywacji do korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- trudna sytuacja mieszkaniowa na terenie gminy,
- wyuczona bezradność i niewielkie zaangażowanie rodzin w poprawę swojej sytuacji życiowej,
- uzależnienia i przemoc w rodzinie,
- utrudniony dostęp do specjalistów służby zdrowia;

3) szanse:

- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z rodzinami,
- zatrudnienie asystenta rodziny,
- rozwój pomocy społecznej na rzecz rodzin z dziećmi,
- pozyskiwanie środków na realizację zadań wspierających rodzinę,
- zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach dla dzieci;

4) zagrożenia

- uzależnienia rodzin od pomocy społecznej, dziedziczenie biedy,

- zatracanie więzi rodzinnych,
- wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej,
- zaniedbywanie przez rodziców obowiązków opiekuńczo-wychowawczych,
- uzależnienia od alkoholu, komputerów, telefonów komórkowych,
- zagrożenie wykluczeniem społecznym.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wsparcia Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2017-2019. Jego kluczowym celem jest budowa lokalnego systemu pomocy rodzinie, w ramach którego rodzina będzie mogła liczyć na pomoc i kompleksowe wsparcie systemu, dzięki któremu zwiększą się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadaniem obowiązkowym jednostek samorządów terytorialnych oraz organów administracji rządowej jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja zadań powinna się odbywać we współpracy z środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołem i organizacjami społecznymi. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych rodziny jest jej wsparcie w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym przyjmowaniu i wypełnianiu ról społecznych przez jej członków.

Priorytetowym celem niniejszego Programu jest to, aby dziecko mogło wychowywać się i prawidłowo rozwijać w rodzinie naturalnej. Zawiera on propozycje powiązanych działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, skierowanych do rodzin, które wymagają pomocy nie tylko materialnej, ale głównie socjalnej oraz specjalistycznej (psychologicznej, prawnej). Dlatego też, głównym założeniem programu jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności ze szczególnym uwrażliwieniem ze strony pomocy pracownika socjalnego i asystenta rodziny oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie.

Bardzo ważną funkcję, pełni tu rola asystenta rodziny. Szeroki zakres jego obowiązków, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy przez właściwe udzielanie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu relacji pomagania, podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci czystej pracy socjalnej, w której pomoc materialna i finansowa leżałaby w kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast asystent rodziny miałby za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” rozszerzyła zakres zadań asystenta rodziny o funkcje koordynatora w zakresie kompleksowego wsparcia kobiety w ciąży oraz jej rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety w ciąży powikłanej lub kobiety rodzącej dziecko, u którego zdiagnozowano w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. To bardzo ważne z punktu widzenia profilaktyki społecznej i pomocy rodzinie ogniwo wsparcia.

W naszym ośrodku asystent rodziny zatrudniany jest od 2012 roku w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok
Liczba rodzin:	19	20	22	16	18
Liczba dzieci:	64	74	81	56	58

6. CELE I REALIZACJA PROGRAMU

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji rodzin w gminie oraz na podstawie obowiązującego stanu prawnego zdefiniowany został cel główny programu. Działania przewidziane w poszczególnych celach szczegółowych umożliwiają realizację na szczeblu gminnym oraz w środowisku lokalnym polityki prorodzinnej, rozumianej jako stwarzanie warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych umacniających rodzinę, zapewniając jej trwałość, rozwój oraz właściwe wypełnianie przez nią podstawowych zadań.

CEL GŁÓWNY: wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji

opiekunco – wychowawczych					
Cel szczegółowy	Zadania	Wskaźniki realizacji	Wykonawca	Termin realizacji	Budżet
Wzmocnienie roli funkcji rodziny	Wsparcie rodzin w przezwyciężaniu problemów natury opiekunco-wychowawczej poprzez przydzielenie asystenta, zatrudnienie prawnika i psychologa	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, - liczba rodzin korzystających z porad prawnych i psychologicznych	GOPS, UG	2017-2019	środki zewnętrzne i środki własne
Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym Przeciwdziałanie uzależnieniom	Motywowanie osób zagrożonych i uzależnionych do podejmowania terapii odwykowej. Współpraca z kuratorami, policją, szkołami, służbą zdrowia	-liczba osób objętych działaniami, -liczba osób, które podjęły terapię w stosunku do liczny osób uzależnionych	GOPS, GKRPA, policja, kuratorzy, oświata, służba zdrowia	2017-2019	środki własne
	Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej w zakresie zapobiegania uzależnieniom	-liczba osób, którym udzielono wsparcia (psycholog), -liczba osób, którym udzielono wsparcia (radca prawny)	UG, GKRPA	2017-2019	środki własne
	Prowadzenie profilaktyki działalności informacyjno-edukacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	-liczba osób objętych działaniami (festyn rodzinny, spotkanie mikołajkowe, kolonie), -liczba wygłoszonych prelekcji na temat świadomości i skutków uzależnień dla młodzieży oraz dorosłych	oświata, UG, GKRPA, GOPS	2017-2019	środki własne
	Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy finansowej, rzeczowej oraz pracy socjalnej	-liczba osób, którym udzielono wsparcia	GOPS	2017-2019	budżet państwa, środki własne
	Pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w formie posiłków w szkole i przedszkolu	-liczba dzieci dożywianych w szkołach	GOPS; placówki oświatowe	2017-2019	budżet państwa, środki własne
	Stypendia i „Wyprawka szkolna” dla dzieci	-liczba dzieci, którym przyznano	Urząd Gminy, placówki	2017-2019	budżet państwa,

	uczących się (dla rodzin nieprzekraczających kryterium dochodowego do pomocy społecznej)	stypendium szkolne, -liczba dzieci, którym przyznano „wyprawkę szkolną”	oświatowe		środki własne
	Współudział w organizowaniu wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	-liczba uczestników wypoczynku	GOPS, Kuratorium Oświaty, GKRPA, UG	2017-2019	budżet państwa, środki własne
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Współpraca rodziny z Zespołem Interdyscyplinarnym	-liczba zakończonych procedur niebieskich kart	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS,	2017-2019	środki własne;
	Działania edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie	-liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, szkoły	2017-2019	środki własne;
Pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej	Współpraca rodziny z asystentem rodziny, objęcie wsparciem Asystenta rodzin niewydolnych, zagrożonych odebraniem dziecka do pieczy zastępczej oraz rodzin, których dzieci są już w pieczy zastępczej, aby dziecko jak najszybciej wróciło do rodziny naturalnej	-liczba rodzin objętych wsparciem, -liczba rodzin, która dzięki pracy z asystentem usamodzielniała się, -liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, -liczba dzieci, które wróciły do rodziny naturalnej	GOPS, kuratorzy	2017-2019	budżet państwa, środki własne
Przeciwdziałanie rozpadowi rodzin	Kultywowanie więzi rodzinnych, spotkania międzypokoleniowe, festyny rodzinne	-liczba zorganizowanych spotkań, -liczba osób biorących udział w poszczególnych spotkaniach	Urząd Gminy, GKRPA, organizacje pozarządowe	2017-2019	środki własne,
	Pomoc Asystenta Rodziny rodzinom dotkniętym kryzysem	-liczba opracowanych i realizowanych planów pracy z rodziną, -ilość podjętych działań interwencyjnych i zaradczych	GOPS	2017-2019	środki własne
Rozwój kompetencji	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji	-liczba pracowników	GOPS, Urząd Gminy	2017-2019	środki własne,

i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie	pracowników poprzez udział w szkoleniach	uczestniczących w szkoleniach, -liczba szkoleń			EFS
--	--	--	--	--	-----

Zadania wynikające z Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

- wychowania w rodzinie, w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka,
- powrotu do rodziny,
- stabilnego środowiska wychowawczego,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

7. ADRESACI PROGRAMU

Działalność osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej będzie adresowana do:

- 1) rodzin o niskiej świadomości roli rodziny;
- 2) rodzin o słabych przygotowaniach do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie do budowania więzi rodzinnych;
- 3) rodzin o zbyt małej aktywności własnej mających roszczenie zachowania i niską aktywność zawodową;
- 4) rodzin, w których występuje problem przemocy;
- 5) rodzin ubogich i zagrożonych ubóstwem;
- 6) rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- 7) mieszkańcy gminy, instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

8. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

Przewidywane rezultaty realizacji Programu Wspierania Rodziny to:

- poprawa funkcjonowania rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i jej członków,
- zintegrowanie działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- zapobieganie umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej,
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób biorących udział w procesie pomagania,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu gminy;
- 2) budżetu państwa (konkursy, programy rządowe);
- 3) środki pozabudżetowe (środki zewnętrzne z organizacji pozarządowych).

Środki zabezpieczone są corocznie w budżecie gminy. Na 2017 r. wynoszą:

- wspieranie rodziny (dział 85204) – 54.500 zł, w tym:
- rodziny zastępcze – 13.200 zł,
- asystent rodziny – 41.300 zł.

Planowanie pomocy dla rodzin zastępczych jest wprowadzane do budżetu na podstawie wyliczeń określonych ustawą:

- 10% wydatków na opiekę i dziecko w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę w wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W latach 2012-2016 zatrudnienie Asystenta Rodziny było możliwe dzięki pozyskaniu dotacji na realizację „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” (konkursy ogłoszone przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej).

Zadania w ramach programu będą realizowane etapowo zgodnie z potrzebami oraz możliwościami finansowymi Gminy.

10. MONITORING I EWALUACJA

Za monitorowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 odpowiedzialny będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wartkowicach.

Monitoring i ewaluacja będzie polegała na systematycznej ocenie realizowanych zadań w oparciu o przyjęte wskaźniki oraz modyfikacji kierunków działania - w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą się pojawić.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Monitoring będzie sprowadzał się do przygotowania rocznego sprawozdania z realizacji programu oraz zbierania danych na temat rodziny i ich analiza. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań badana za pomocą ankiet, wywiadów środowiskowych, list wypłat zasiłków, listy dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach, aby móc w ten sposób odpowiedzieć na pytanie: czy kierunek działań programu jest właściwy. Pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Uzyskane tą drogą informacje pozwolą na ocenienie wartości Programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju Programu. Po dokonaniu oceny efektywności i skuteczności przyjętych założeń będzie możliwość wnioskowania o aktualizację Programu lub przyjęcie nowych celów szczegółowych i zadań do realizacji.

Sprawozdanie z realizacji Programu przedkładać będzie przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wartkowicach w terminie do dnia ostatniego lutego każdego roku Wójtowi Gminy Wartkowiec.

Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

11. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 zakłada stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne

podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają rodziny i dzieci. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia.